Rok 2. №. 96. Sosnowiec, czwartek 28 kwietnia 1927 roku. Cena numeru 10 groszy

DZIENNIK PRACY EXPRES ZAGŁĘBIA

Prenumerata wynosi miesięcznie zł. 1.50.

Adres redakcji i administracji: Sosnowiec, 3 Maja 13, tel. 10.45 lub Piłsudskiego 8, telefon 4-97, telefon mieszk. redaktora: 6-92, telefon drukarni: 84 Będzin.

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY.

Wydawca: H. Monsiorska—Red. W. Monsiorski.

FILJE: Będzin, hotel Bristol; Grodziec ulica Kościuszki; Zawiercie, ulica Piłsudskiego, dom Lendora.

Rozkwit gospodarczy Polski

stwierdza znany ekonomista niemiecki.

BERLIN, 27. 4. Znany ekonomista prof. Wolff podnosi w „Germanji", iż konsolidacja gospodarcza Polski nie ulega wątpliwości.

Rynek żelazny i włókienniczy wykazuje tendencję mocną. Wywóz żyta przekracza o 40 tys. tonn przywóz. Wobec wzrostu cen pszenicy na rynku światowym tworzą się zapasy pszenicy w polskich składach zbożowych.

Polski bilans handlowo-rolniczy wykaże nadwyżkę kilku miljonów złotych w złocie.

W dziedzinie eksportu węgla Polska zdobywa coraz to nowe rynki. Transporty węgla polskiego idą do Węgier, państw nadbałtyckich, a nawet północnej Afryki.

Śmierć trzech ludzi w czasie wichury na Wiśle.

WARSZAWA, 27. 4. Szalejący przez cały dzień wczorajszy wicher był przyczyną katastrofy, w wyniku której trzech ludzi znalazło śmierć w falach Wisły.

Oto gdy łódź żaglowa, której załogę stanowili Kazimierz Żółkowski, Jan Bielousow, Jan Burda, Chmielewski i właściciel Edward Kaliski, znajdowali się na środku rzeki między plażą Kozłowskiego a trzecim smokiem wodociągowym, nagły pęd wichru żaglówkę wywrócił i wszyscy pasażerowie wpadłszy do wody poczęli tonąć.

Na pomoc tonącym pośpieszył robotnik Władysław Szylkke, który Kazimierza Żółkowskiego i Jana Bielousowa wyratował. Pozostali t. j. Edward Kaliski, Jan Burda i Chmielewski utonęli.

Wielka fala do tego stopnia utrudniała poszukiwania, że nie udało się do wieczora zwłok odnaleźć.

Tragedja lotnika angielskiego.

Przed wielkim lotem ponad Atlantykiem zginął podczas próby.

LONDYN, 27.4. Lotnik angielski mjr. Noel Davis, który czynił przygotowania do odbycia lotu ponad Atlantykiem do Nowego Jorku bez lądowania, zabił się dziś na skutek upadku samolotu podczas próbnego lotu.

Przyczyną katastrofy było złe działanie motoru, co spowodowało upadek i rozbicie się samolotu. Mjr. Davis i pomocnik jego Wooster nie zdołali wyskoczyć z samolotu i ponieśli obaj śmierć na miejscu.

Straszliwy orkan u wybrzeży Bałtyku.

Fale morza zalały 10 tys. morgów ziemi.

BERLIN, 27.4. Z wybrzeża Bałtyku donoszą o straszliwym orkanie, jaki tam szalał dziś.

W Kołobrzegu i Swinoujściu (Swinemünde) fale wdarły się w głąb lądu, przerywając śluzy, co spowodowało zalanie pól i łąk na obszarze 10 tys. morgów. Szereg wozów, jadących drogami polnemi, wicher przewrócił i połamał. W wielu miejscach powyrywało drzewa z korzeniami, zostały pozrywane dachy i połamane płoty. W Szczecinie wicher rozbił szereg wielkich szyb wystawowych. Kilka osób zostało rannych odłamkami dachów.

Piastowcy radzą.

WARSZAWA, 27.4. (wł.). Dziś przed południem rozpoczęły się dwudniowe obrady głównego zarządu Piasta pod przewodnictwem Witosa i przy udziale 24 członków zarządu. Wyczerpujący referat polityczny wygłosił Dębski.

Ch. D. przy pracy.

WARSZAWA, 27.4. (wł). Jutro rozpoczną się dwudniowe obrady zarządu głównego chadecji na temat spraw politycznych bieżących i prasy.

Dowiadujemy się, że dotychczasowy organ stronnictwa „Rzeczpospolita", własność Korfantego, przestaje być organem stronnictwa, będzie natomiast organem katolickim, popieranym przez duchowieństwo i zupełnie bezpartyjnym.

Organ kurji arcybiskupiej „Polak Katolik" i 2 tygodniki ks. Kłapotowskiego zostały wydzierżawione na lat 25 zakonnikom z Katowic.

Ślub syna prezydenta Rzplitej.

WARSZAWA, 27.4. (wł). Dziś o godz. 11 przed południem odbył się ślub syna prezydenta Rzplitej p. Franciszka Mościckiego z p. Marjanną Pawłowiczówną.

Min. Składkowski działa.

WARSZAWA, 27.4. (wł.). Dziś o godz. 8 rano minister spr. wewn. Składkowski przybył do komisarjatu rządu i po konferencji udał się na teren 8 komisarjatu polic., gdzie zwiedził szereg domów poczynając od ul. Niskiej aż do placu Grzybowskiego. Minister zwiedzał dokładnie klatki schodowe, ustępy, podwórza, zwracając baczną uwagę na oświetlenie klatek schodowych i na t. zw. ślepe podwórza, zamienione przeważnie na śmietniki.

O godz. 9 min. Składkowski zakończył rewizję, stwierdzając nieznaczną poprawę stanu sanitarnego dzielnicy.

Jubileusz Brianda.

PARYŻ, 27.4. (wł.). Dziś obchodzi 25-letni jubileusz pracy Arystides Briand, który był 10 lat premjerem i 20 lat ministrem.

Paryski „Cris de Paris" wydał specjalny numer, poświęcony jubilatowi, zapełniony anegdotami z życia Brianda.

Zwycięstwa jeźdźców polskich w Nicei.

WARSZAWA 27.4 Z Nicei telegrafują: ppłk. Römmel zdobywa drugą, por. Lewicki pierwszą nagrodę. Jeden z najtrudniejszych konkursów, t. zw. próba konia wojskowego o wielką nagrodę armji francuskiej (30 000 franków fr.) przyniósł jeźdźcom polskim poważny sukces.

Ppłk. Römmel na klaczy „Moja miła" zdobył drugą nagrodę, osiągając w dwóch próbach (skoki i szybkość) pierwsze miejsce, a w trzeciej (ujeżdżanie i posłuszeństwo) piąte miejsce, wskutek upadku konia.

Por. Szosland na koniu „Alla" zajął siódme miejsce. Startowało 23 jeźdźców.

W konkursie dodatkowym pierwszą nagrodę wraz z pięcioma innymi oficerami (Anglik Hiszpan, Włoch i dwóch Belgów) zdobył por. Lewicki na klaczy „Mira".

Por. Szosland na „Alla" zajął siódme miejsce.

Pisma donoszą, że...

W Ameryce wylew rzeki Missisipi przybrał niebywałe rozmiary. 800 tysięcy hektarów ziemi zostało zalane przez wodę. Zginęło około 500 osób, 6 miast zostało zalanych. Olbrzymie plantacje bawełny uległy całkowitemu zniszczeniu.

Skarb śląski przystąpił do spółki lotniczej z udziałem 400 tysięcy złotych. Śląska spółka lotniczą uruchomi wkrótce komunikację lotniczą między Katowicami a Warszawą, Krakowem, Lwowem, Gdańskiem itp.

Sowiety zamówiły w Polsce różnych towarów na sumę pół miljona dolarów.

W Meksyku na rozkaz gen. Rio de Cale rozstrzelano znów 6 księży katolickich.

Termin sprowadzenia zwłok Słowackiego został przesunięty na koniec czerwca.

Marszałek Piłsudski zamierza powierzyć tekę min spr. wojskowych gen. Sosnkowskiemu.

Rosyjski gen. Wrangel udaje się na front chiński.

Ogólno-polska konwencja węglowa została przedłużona na dalsze 2 miesiące, t. j. do 1 lipca b. r.

Sprawcy napadu na pociąg w Meksyku zostali przez wojska rządowe wybici do nogi. Padło ich 60.

Niezadowoleni z powodu wymiaru podatku obrotowego właściciele sklepów manufaktury zamierzają ogłosić w najbliższym czasie 2 godzinny strajk.

Akcje.

Warszawa, 27.4.

Bank Dyskontowy 131.50,
Bank Handlowy 8 75 — 8.15 — 8,30
Bank Polski 156,00 — 154,50
Bank Zachodni 5,10 — 5,25
Bank Zw. Spół Zarobk. 96 — 95.00
Kijowski 92,00
P. I. tow. elektr. 0,26
Siła i światło 124,50
Częstocicie 3,40 — 3,55 — 3,40
Cukier 5,30 — 5,25
Firley 60,00 — 63,00
Łazy 0,4[illegible]
Wysoka 7,25 — 7.30 — 7,15
Węgiel 112 — 110 — 110,50
Nobel 5 00 — 5.10 — 5,05
Cegielski 44,50
Fitzner i G. 7,00
Lilpop 26,75 — 26 50
Modrzejów 10,90 — 10,30
Norblin 1[illegible]2,00 — 1[illegible],00
Ostrowieckie 87,25 — 87.85 — 87,25
Parowozy 0,90 — 0,92 — 0,90
Pocisk 3,60
Rohn 0,92
Rudzki 2,03 — 1,97 — 2.00
Drzewo 1,20
Starachowice 4 65 — 4,37 — 4,45
Zieleniewski 23,50 — 22,50
Zawiercie 4[illegible]50 — 39,00
Zyrardów 21,25 — [illegible]0,[illegible]5 — 21,25
Borkowski 3,80 — 3,90 — 3,85
Haberbusch 136,00
Spirytus 3,70
Zegluga 0,41 — 0,42

Tendencja słaba.

Giełda zbożowa.

Poznań, 27. 4.

Żyto 46.50—47.50.
Pszenica 52.50—55.50.
Jęczmień browarowy wyborowy 36 50 — 39.50
Jęczmień zwykły 33.00 — 36.00
Owies 38.00—39.00.
Ospa pszenna 30 50
Ospa żytnia 32 00 — 33 00
Mąka żytnia 70 proc. 68.00
Mąka żytnia 65 proc. 69 50
M. pszenna 65 proc. 78.00 81.00

Giełda.

Warszawa, 27. 4.

Notowania urzędowe:

Warszawa dol. 8 92
Nowy-Jork 8 93
Londyn 43,45
Paryż 35 04
Wiedeń 125.90
Praga 26.50
Włochy 47.85 — 47.70
Szwajcarja 172.10
Dol. Warsz. pryw. obr 8.92½

Konsolidacja demokracji.

Dużo się w ostatnich czasach pisze o demokracji, o jej jakoby kryzysie, czy nawet zmierzchu. Warto by przeto zastanowić się, czy głosy te są słuszne i czy rzeczywiście demokracja spełniła już swoje zadania w rozwoju społecznym i przestała być aktualną.

W rozważaniu tego zagadnienia należy zwrócić na 2 rzeczy uwagę, a mianowicie na zadania demokracji wobec jednostki i wobec ogółu.

Co do pierwszej sprawy, to, jeżeli chodzi o stosunki nasze polskie, demokracja ma jeszcze bardzo dużo do zrobienia. Wprawdzie wobec prawa i konstytucji wszyscy obywatele w Polsce są równi, ale w życiu codziennem jest zgoła inaczej. Nie mówię tu o różnicach, wynikłych z różnego stopnia zamożności poszczególnych obywateli, bo ten czynnik nie jest istotny dla pojęcia demokracji, ale chodzi mi tu o r ó w n o ś ć intelektualną, względnie duchową, o te rzeczywiste uczucia braterstwa, któreby wszyscy wzajemnie wobec siebie żywić powinni.

Od tak pojętej demokracji jesteśmy, szczególnie tu, w Zagłębiu, jeszcze bardzo daleko. Bo weźmy choćby, naprzykład stosunki, panujące w naszym przemyśle. Jakie tam są hierarchje, ile istnieje warstw społecznych, odgrodzonych od siebie chińskim murem, którego przekroczenia przez niepowołanych strzegą pilnie zazdrośni Augjasze!

O braterstwie, ba, o jakiemś nawet zbliżeniu, czy okazaniu choćby większej życzliwości przez jednych drugim nie może być mowy.

Inżynier czy urzędnik, któryby zabardzo angażował się z okazywaniem przyjaźni r o b o t n i k o m, wpadłby natychmiast w niełaskę zarządu fabryki czy kopalni. Te bowiem są zdania, że robotnik powinien być ciemny i biedny bo w przeciwnym razie może być niebezpieczny i nie pozwoli się wyzyskiwać, co w dalszej konsekwencji może odbić się źle na losach kapitalizmu. O perfidji i antydemokratyczności takiego punktu widzenia mówić tu nie będę, bo jest on aż nadto paradoksalny, żeby się dłużej nad niem zastanawiać.

W obliczu jednak takich stosunków czyż nie jest rzeczą konieczną, ażeby wszystkie żywioły demokratyczne, uznające potrzebę braterstwa i równości wszystkich warstw społecznych, podały sobie dłonie i zgodnie przystąpiły do walki o realizację tych szczytnych i koniecznych zasad, które wyznają? Czy w tej dziedzinie demokracja niema jeszcze dużo do zrobienia?

I. B.

Zjazd lekarzy i działaczy sanitarnych w Łodzi.

Zapadły na nim uchwały, żywo obchodzące Zagłębie.

W Łodzi odbył się dwudniowy zjazd lekarzy i działaczy sanitarnych. W zjeździe tym brali udział przedstawiciele wszystkich miast Zagłębia.

Wygłoszono sporo referatów, poczem po dyskusji powzięto następujące

Uchwały.

W sprawie higjeny pracy:

Zważywszy, iż współczesna higjena pracy i technika sanitarna posiada wystarczające środki dla uzdrowienia pracy zawodowej w przemyśle i rzemiosłach, zjazd uznaje, że w celu skoordynowania badań naukowych i powiększenia ich wydajności należy utworzyć „Centralny instytut pracy“ wraz z muzeum pracy.

Zjazd uchwala, iż niezbędnem jest skodyfikowanie i ujednostajnienie ustawodawstwa dotyczącego prawnej ochrony pracy, z uwzględnieniem wymagań współczesnej higjeny.

Zjazd uznaje za konieczne utworzenie inspekcji higjeniczno-lekarskiej, jako autonomicznej sekcji min. pracy i opieki społecznej, działającej w porozumieniu z inspektoratem pracy.

Uznając znaczenie i celowość prac inspektorek fabrycznych w zakresie kontroli i opieki nad pracą kobiet i młodocianych, zjazd uważa za konieczne jaknajszybsze utworzenie inspektoratów kobiecych w ośrodkach w masowem zatrudnieniu kobiet.

Wobec tego, iż ustawa z dn. 2/VII 1924 r. o ochronie kobiet i młodocianych dotychczas nie jest wprowadzona w życie w całej swej rozciągłości, zjazd uznaje, że państwo i samorządy winny jaknajprędzej przystąpić do organizacji żłobków w swych instytucjach i zakładach, dając tem przykład przedsiębiorstwom prywatnym.

Zjazd uważa za stosowne zwrócić się do czynników miarodajnych o spowodowanie, aby niewykonywany wobec kobiet zakaz pracy nocnej oraz gwałcenie liczby przewidzianych w ustawie obowiązujących godzin ich pracy, były surowo karane.

Zważywszy, iż ochrona zdrowia i rozwój fizyczny pracowników fabrycznych stanowią zagadnienie pierwszorzędnej doniosłości, w którego pomyślnem rozwiązaniu są zainteresowani przemysłowcy w interesie produkcji, organizacje robotnicze — zgodnie z celem swojego istnienia; Kasy Ch. w dążeniu do zmniejszenia nieprodukcyjnych wydat. na lecznictwo, spowodowane nadmierną ilością uszkodzeń cielesnych, chorobowością i śmiertelnością ubezpieczonych; państwowe zakłady ubezpieczeń od wypadków — ze względu na konieczność zmniejszenia sum, wypłacanych inwalidom pracy tytułem rent; samorządy — ze względu na konieczność zmniejszenia wydatków na opiekę społeczną nad obywatelami przedwcześnie pozbawionemi zdolności do pracy zarobkowej, wreszcie władze państwowe w trosce o dobro państwa i dobro narodu — VI zjazd uznaje za konieczne skoordynowanie i wzmożenie działalności wyżej wymienionych czynników.

W sprawie walki z dymem:

Uwzględniając stan zanieczyszczenia powietrza w naszych miastach, VI zjazd uważa za konieczne zwrócić się do rządu z prośbą o jaknajszybsze wydanie ustawy o ochronie powietrza od zanieczyszczenia dymem oraz objęcia kontroli nad zadymieniem miast.

Zjazd uznaje, iż pożądanem jest, by związek miast polskich ogłosił konkurs na pracę o skutecznych sposobach walki z zadymieniem miast.

W sprawie szpitalnictwa i gruźlicy:

Koniecznem jest jaknajrychlejsze wydanie ustawy szpitalnej.

Koniecznem jest tworzenie związków celowych dla prowadzenia szpitali dla umysłowo chorych, wenerycznych, gruźliczych i innych.

Koniecznem jest skreślenie w ustawie o Kasach Chorych punktu 3 art. 43, obciążającego budżety samorządów.

Uznać za celowe, ażeby lekarze szpitali samorządowych byli stałymi etatowymi pracownikami miasta.

Wobec groźnej klęski mieszkaniowej mającej olbrzymi wpływ na szerzenie się gruźlicy i innych chorób, VI zjazd stwierdza konieczność podjęcia przez czyniki samorządowe i rządowe akcji budowlanej na szeroką skalę oraz wydatnego popierania współdzielczego ruchu budowlanego.

Wnioski różne:

Zaopatrzenie mieszkańców w dostateczną ilość dobrej wody do picia (wodociąg) i racjonalne odprowadzanie z miasta ścieków (kanalizacja) stanowi pierwszorzędne i podstawowe zadanie władz komunalnych przedewszystkiem w miastach liczących ponad 25 tysiocy mieszkańców.

Mając na względzie nietylko zdrowie ludności, ale również interesy miasta, do urzeczywistnienia tego zadania przystępować należy, nie czekając na poprawę ogólnych warunków finansowych, względnie na otrzymanie pożyczki zewnętrznej, lecz przeciwnie — opierając się na zwykłych budżetowych środkach i przeznaczając na cele związane z budową wodociągu i kanalizacji rok rocznie pewien, chociażby nieznaczny, odsetek sum budżetowych.

VI zjazd popierając całkowicie inicjatywę generalnej dyrekcji służby zdrowia, dotyczącą prowadzenia doświadczenia nad ściekami, podkreśla konieczność natychminstowego uruchomienia istniejącej w Warszawie stacji doświadczalnej.

Wobec doniosłego znaczenia ogródków działkowych dla zdrowotności miast, szczególnie w walce z gruźlicą i alkoholizmem, zjazd uchwala zwrócić się do związku miast polskich, by wezwał zarządy miast do tworzenia jaknajliczniejszych ogródków działkowych przewidując szczególnie przy rozbudowie miast odpowiednie obszary na ich zakładanie.

VI zjazd zwraca się do komitetu wykonawczego z prośbą o ponowne podjęcie kroków w kierunku zrealizowania uchwał V zjazdu, dotyczących, reorganizacji służby zdrowia w Polsce.

W sprawie ubezpieczeń społecznych:

VI zjazd lekarzy i działaczy sanitarnych miejskich w Łodzi wita z uznaniem inicjatywę rządu w sprawie uporządkowania i usprawnienia ubezpieczeń społecznych w Polsce przez opracowanie nowej ustawy ubezpieczeniowej.

Zjazd wyraża nadzieję, że nowa ustawa przyczyni się do podniesienia zdrowotności w kraju, zachowania i pomnożenia sił wytwórczych, zapewnienia zdrowia przyszłym pokoleniom i pomnożenia wzrostu zaludnienia i uniknięcia zwyrodnienia rasy. Przy opracowaniu tej ustawy, niezbędna jest współpraca lekarzy i działaczy sanitarnych miejskich oraz zawodowych organizacy lekarskich.

Uznając doniosłe znaczenie ubezpieczeń społecznych i lecznictwa kasowego dla zdrowotności miast polskich, pragnie zjazd współdziałać przy uporządkowaniu ubezpieczeń społecznych w Polsce i poleca komitetowi wykonawczemu VI zjazdu lekarzy i działaczy sanitarnych miejskich szczegółowe rozpatrzenie projektu nowej ustawy ubezpieczeniowej oraz przedstawienie swej opinji czynnikom rządowym.

Po uchwaleniu tych wniosków Zjazd zdecydował wysłać poniższą depeszę:

„Do pana ministra pracy i opieki społecznej w Warszawie.

VI zjazd lekarzy i działaczy sanitarnych miejskich w Łodzi ma zaszczyt usilnie prosić pana ministra o łaskawe poparcie uchwał zjazdu w zakresie hygieny pracy“.

Tajemniczy zgon

8-letni chłopiec wyszedł z domu, a wczoraj znaleziono jego zwłoki.

Jeszcze w dniu 21 bm. zameldowała policji w Częstochowie Petronela Golas (Krasińskiego 1), że jej syn, 8-letni Bolesław wyszedł z domu i nie powrócił. Rodzice, jak i policja czynili poszukiwania zaginionego, lecz bezskutecznie. — Wreszcie w ub. poniedziałek policja otrzymała telefonogram, że około wsi Mirów znaleziono trupa 8-letniego chłopca.

Ojciec zaginionego Bolesława udał się na miejsce i rozpoznał zwłoki syna.

Tajemniczość tej tragedji gmatwa się jeszcze więcej, skutkiem tego. że narazie nie zdołano stwierdzić, czy chłopiec poniósł śmierć z zbrodniczej ręki, czy też zmarł z powodu wyczerpania. — Dochodzenie niewątpliwie wyjaśni zagadkowe zniknięcie i śmierć chłopca.

Zezwierzęcenie!

Młoda dziewczyna wiejska w sidłach zwyrodniałych osobników.

Do komisarjatu policji w Częstochowie zgłosiła się we wtorek rano mieszkanka Kozłowa, pow. miechowskiego, Katarzyna Z. i ze łzami rozpaczy opowiedziała o swej strasznej przygodzie. W poniedziałek pod wieczór przyjechała do Częstochowy po odbiór dowodów osobistych i zatrzymała się na stacji, nie wiedząc gdzie się obrócić w dużem mieście. Zbliżył się wówczas do niej jakiś osobnik, który zaproponował jej tani nocleg przy ul. Małej. Naiwna dziewczyna zgodziła się, ale kiedy przybyła do jego mieszkania w domu Nr. 13 przy ul. Małej, osobnik ów rzucił się na nią i pomimo rozpaczliwej obrony dokonał zwierzęcego czynu.

Po chwili wszedł drugi osobnik, który również skorzystał z przemocy fizycznej, następnie zaś wtargnęli jeszcze dwaj mężczyźni, znęcając się ohydnie nad zmaltretowaną dziewczyną, którą później wyrzucili na ulicę.

Policja przeprowadziła energiczne śledztwo i aresztowała trzech zwyrodniałych osobników, przesyłając ich do sędziego śledczego. Są to: Feliks Gałda (Mała 13), Bronisław Pomykała (Mała 13) i Roman Rak (Mała 10) Czwarty zwyrodnialec narazie został nie ujęty. Dalsze dochodzenie w toku.

Ucieczka więźniów z więzienia kieleckiego.

Starszy dozorca zabity, więzień ranny

Z więzienia kieleckiego usiłowało zbiec 5 więźniów. Przez wybity otwór w suficie dostali się oni na strych, a stąd do byłej bibljoteki klasztornej, skąd chcieli się dostać na wolność.

Jednakże ucieczkę tę zauważyli dyżurni dozorcy, otoczyli salę byłej bibljoteki, gdzie się zamknęli więźniowie i zażądali od nich poddania się.

Ponieważ więźniowie odmówili poddania się, dozorcy dali salwę przez drzwi. Wówczas więźniowie skapitulowali.

Podczas strzelaniny został ciężko ranny w brzuch starszy dozorca Roman Cichocki i powierzchownie w rękę więzień Szajdukis.

Przewieziony do szpitala w Kielcach, Cichocki zmarł.

Kronika.

KALENDARZYK.

Kwiecień 28 Czwartek	Pawła od krzyża. † Piotra Rob. Wschód słońca 4.13. Zachód „ 6.54.

RADJO.

Czwartek, — 28 kwietnia.

WARSZAWA.

12.00 Komunikat meteorologiczny

15.00 Komunikat gospodarczy.

15.30 Wykład dla maturzystów z cyklu „Historja Powszechna" — wygłosi prof Wł. Dzwonkowski.

16.00 Odczyt dla maturzystów z cyklu „Literatura Polska" p t. „St. Żeromski" — wygłosi prof. Konrad Górski.

17.00 Odczyt pt. „Co robią miasta amerykańskie dla zdrowia swoich mieszkańców" — wygłosi inż Aleksander Sznielif.

17 30 „Wśród książek" — najnowsze wydawnictwa omówi prof. Henryk Mościcki

18.00 Komunikat meteorologiczny.

18.10 Transmisja muzyki tanecznej z kawiarni „Gastronomja" w wykonaniu orkiestry Schüsslera, Pewznera i Sinkowa.

18.40 Rozmaitości.

19.00 17 ta lekcja kursu elementarnego języka angielskiego. Lektorka p. Memi Gardiner.

19.30 Odczyt pt. „Rolnik a organizacja gospodarstwa domowego na wsi", — z cyklu „Organizacja pracy w rolnictwie", — wygłosi p. Wł. Leszczyński.

19 55 Komunikat rolniczy.

20.30 Koncert wieczorny. Transmisja z Krakowa.

W czasie przerwy koncertu nadany będzie komunikat „Messager Polonais" w języku francuskim

Komunikat meteorologiczny.

Sygnał czasu. — Komunikaty prasowe.

KRAKÓW.

18.00 Transmisja z Warszawy.

18.40 Rozmaitości.

19.00 Odczyt pod tyt. „O hazardzie , wygłosi dr. W. Wilkosz.

19 30 Odczyt pod tyt „Co wiemy o technicznych wynalazkach „Greków?", wygl. dr. T. Sinko.

20.00 Przerwa, ewent. komunikaty.

Od 20 30 I. koncert muzyki polskiej.

POZNAŃ.

17.15 Koncert skrzypcowy - fortepianowy.

18.45 Część nadprogramowa.

19.30 Kom. roln.-gosp.

19.50 Odczyt.

20.00 Koncert poświęcony twórczości Beethowena.

Teatr w Katowicach.

Dziś 28 bm. „Głuszec".

Sobota 30 bm. „Kościuszko pod Racławicami" dla młodzieży mniejszości językowej niemieckiej.

Niedziela 1 maja popoł. „Sprzedana narzeczona".

Niedziela 1 maja wieczorem „Księżniczka Czardasza" (występ Elny Gistedt).

Ogólna.

Zaćmienie słońca. Od prof. Tadeusza Banachiewicza, dyr. obserwatorjum astronomicznego w Krakowie, otrzymujemy następującą notatkę:

Prostując wiadomość, podana w pismach, o polskiej ekspedycji astronomicznej na półwysep Skandynawski, dla obserwacji całkowitego zaćmienia słońca, zaznaczamy, że zaćmienie przypadnie dopiero 29 czerwca r. b., a nie 29 go kwietnia, jak donosiły pisma. W Polsce zaćmienie to będzie bardzo znaczne, ale tylko częściowe. Wogóle w ciągu najbliższych 200 lat w Polsce nie będzie ani jednego całkowitego zaćmienia słońca, zaćmienie zaś tegoroczne jest jednem z nielicznych, których strefa całkowitości przypada tak niedaleko od Polski.

Rynek węglowy. Na rynku węgla daje się zauważyć silna zniżka. Ceny spadły w ostatnim tygodniu o 10 — 50 proc., zależnie od gatunku. Tanie gatunki obniżyły się znacznie.

Według wszelkiego prawdopodobieństwa rozbije się 1-go maja konwencja, zawarta między kopalniami Zagłębia Dąbrowskiego, co pociągnąć może za sobą rozwiązanie ogólnej konwencji, do której należą wszystkie kopalnie dąbrowskie i górnośląskie.

Z Sosnowca.

(s) **Ksiądz biskup Kubina w Sosnowcu.** Onegdaj ks. biskup udał się do kościoła na Pogoni, gdzie odprawił mszę św. i udzielił sakramentu bierzmowania. O godz. 7 wieczorem w sali instytucji na Pogoni odbyła się konferencja dla młodzieży męskiej. Wczoraj rano ks. biskup odprawił uroczystą mszę w kościele Serca Jezusowego oraz udzielał wiernym komunji. Następnie wizytował szkołę żeńską gospodarczą, szkołę im. Królowej Jadwigi, dom sierot, gimnazjum Staszica i Prusa, poczem udał się na ulicę Kaliską, gdzie dokonał poświęcenia nowozałożonej szkoły żeńskiej zawodowej. Wieczorem odbyła się konferencja dla młodzieży żeńskiej, poczem ksiądz biskup udał się na wizytacje parafji nowosieleckiej. Dziś ks. biskup opuszcza Sosnowiec.

(s) **Ilu robotników zatrudnia magistrat?** Magistrat sosnowiecki zatrudnia obecnie przy robotach miejskich 284 robotników.

(s) **Chleb znowu zdrożał!** Komisja cennikowa przy magistracie m. Sosnowca znów podniosła cenę chleba, którego 1 kg. z mąki 70 procentowej kosztuje 63 i pół gr., a z mąki 50 procentowej groszy 69. Mąka zaś kosztuje 67 i pół i 73 i pół gr.

(s) **Z posiedzenia zarządu miasta.** Na ostatniem posiedzeniu zarządu miasta postanowiono: zakupić terrakoty dla szkoły powszechnej przy ulicy Nowokościelnej, wystąpić do rady miejskiej o udzielenie 1000 zł. subsydjum komitetowi ratunkowemu, rozpatrzono 8 planów budowlanych, zatwierdzono szkic budowlany na 3-ci dom kolonji pracowników magistrackich im. Bolesława Limanowskiego i szkic ten uchwalono przesłać do opinji komisji budowlanej przy radzie miejskiej. W końcu polecono ławnikowi Porczyńskiemu zorganizować przyjęcie wycieczki stowarzyszenia weteranów armji polskiej i Ameryki. Wycieczka ta przybywa do Sosnowca w sierpniu b. r.

(s) **Posiedzenie rady szkolnej.** W dniu 29 kwietnia r. b. t. j. w piątek o godzinie 16 ej w lokalu przy ul. Małachowskiego 22 w Sosnowcu, odbędzie się pod przewodnictwem p. sędziego Ryszarda Hermana posiedzenie wydziału wykonawczego rady szkolnej powiatowej.

(s) **Ze szkolnictwa.** Seminarjalne egzaminy dojrzałości w Sosnowcu dla seminarjum męskiego i żeńskiego, odbędą się: ustne 31 maja, a piśmienne rozpoczną się 24 maja.

Zakończenie nauki dla abiturjentów 21 maja.

Koniec nauki w seminarjach, dla niższych kursów 24 czerwca.

Egzaminy wstępne do seminarjów od 22 do 28 czerwca.

Podania o przyjęcie do seminarjów wnosić należy do 15 czerwca włącznie.

(s) **Skargi na komisję podatkową.** Drobni kupcy skarżą się na niesprawiedliwy i nierówny wymiar podatku przemysłowego przez komisję podatkową przy urzędzie skarbowym

Z tego powodu urząd zawalony będzie reklamacjami.

(s) **Ze stowarzyszenia techników.** Dziś o godz. 7 i pół wieczorem w lokalu stowarzyszenia techników odbędzie się doroczne ogólne zgromadzenie członków.

(s) **Zebranie robotnicze.** W hucie Staszic odbyło się zebranie robotnicze przy udziale 180 osób. Przewodniczył p. Angier. Na zebraniu omówiono sprawę podwyżek dotychczasowych zarobków, kwestję wyborów delegatów robotniczych, oraz sprawę wzięcia udziału w pochodzie 1 maja.

(s) **Fałszywy banknot.** Szala Piotr (Kacza 13) usiłował puścić w obieg fałszywy banknot 20 złotowy.

(s) **Tragiczny wypadek przy pracy.** Wczorajszej nocy, robotnik kolejowy Franciszek Lech, lat 53 (Ciasna 19), zajęty oczyszczaniem parowozu uległ nieszczęśliwemu wypadkowi. W chwili, kiedy Lech znajdował się pomiędzy tendrem a parowozem, parowóz ruszył z miejsca i nieszczęśliwy robotnik został zgnieciony. Nieszczęśliwego przewieziono do ambulatorjum kolejowego, gdzie pierwszej pomocy udzielił mu dr. Chomentowski. Pomimo jednak zabiegów lekarskich Lech w godzinę później życie zakończył.

(s) **Zaginęła!** Tomaszewski Piotr (Towarowa 11) zameldował policji, że bratowa jego Nowak Marja, lat 31, wyszła przed paru dniami z domu i dotychczas nie powróciła.

Z Będzina.

(b) **Zaproszenia na obchód 25-lecia gimnazjum będzińskiego.** Komitet obchodu 25-lecia gimnazjum będzińskiego prosi osoby, które nie otrzymały jeszcze zaproszeń, aby zgłosiły się po nie do przewodniczącego komitetu dyr Błażejewicza. Komitet zaprasza również rodziny abiturjentów, aby przybyły na uroczystość.

(b) **Uwadze lokatorów.** Właściciel domu przy ul. Kościuszki 56, Ludwik Dziad uzyskał sądownie eksmisję lokatora swego Jana Makowskiego, powołując się na to, że Makowski potajemnie zamienił się na mieszkanie z niejakim Stanisławem Maciejskim.

(b) **Kieszonkowiec na kolei.** Wczoraj na stacji jakiś nieznany osobnik skradł z kieszeni Jana Pyrtka, zamieszkałego na Śląsku, portfel, zawierający 100 zł. i dowód osobisty.

Z Czeladzi.

(c) **Przed świętem 3-go maja.** W ubiegły wtorek odbyło się w magistracie posiedzenie komitetu wykonawczego obchodu święta 3 maja w celu ustalenia programu uroczystości. Ostatecznie ustalono kolejność imprez sportowych urządzanych przez CKS., związek strzelecki i inne organizacje sportowe. Następnie opracowano szczegóły programu akademji.

Zaznaczyć należy, że miejscowe gniazdo „Sokoła" odmówiło wzięcia udziału w obchodzie święta 3 maja.

(c) **Dla biednych.** W magistracie odbyło się posiedzenie komitetu opieki społecznej na którem rozpatrzono 29 podań o przyznanie zasiłków, 24 podania uwzględniono przyznając zasiłki w kwotach od 5 do 10 złotych.

Z Dąbrowy.

(d) **Zebranie na kop. „Paryż".** Dnia 26 bm. w sali izby zbornej kopalni „Paryż" odbyło się zebranie robotników, zwołane przez delegatów w sprawie pertraktacyj z radą zjazdu. Obecnych było około 400 osób. Przewodniczył p. Lubas.

(d) **Brama przygniotła stróża.** Onegdaj po godzinie 10 rano stróż domu Piotra Urbańczyka, przy ulicy Narutowicza 35, Józef Woźniak, został silnie potłuczony przez żelazną bramę, która podczas zamykania wypadła z zawias. Pierwszej pomocy udzielił mu dr. Bondarzewski. poczem Woźniak został przewieziony do szpitala.

(d) **Nie znęcać się nad koňmi.** Policja pociągnęła do odpowiedzialności sądowej Mikołaja Smirnowa, zamieszkałego przy ul. Miejskiej 45, za znęcanie się nad koniem.

Z Ząbkowic.

(x) **Usuwanie z peronu szpetnych bud.** Niedawno władze kolejowe usunęły z peronu szopę, pozostałą po t.zw. letnim bufecie — obecnie usunięto również budkę drewnianą dla służby kolejowej.

(x) **O drogę na „Chemiczną".** Dotkliwie odczuwają Ząbkowice brak dogodnego dojazdu na t.zw. „Chemiczną". Dyrekcja fabryki „Elektryczność" zabrania jeździć jedyną, pozostającą w dobrym stanie drogą, tłumacząc, iż jest ona prywatną. Zmusza to do objazdu przez Bielowiznę. Droga ta jest i dalszą i z powodu swego stanu trudną do przebycia dla ładownych wozów. Gmina powinna wejść w porozumienie z dyrekcją fabryki, aby uzyskać wolny przejazd przez jej teren.

(x) **Opór policji.** Mieszkańcy Gołonoga Władysław Karczmarczyk, Ignacy Karczmarczyk i Stefan Chrzan przybyli do Ząbkowic, a będąc w stanie pijanym, rozpoczęli niszczyć płot około stacji, oraz pobili laską przejeżdżającego woźnicę. Dyżurujący na stacji posterunkowy chciał ich odprowadzić na posterunek, ci stawiali jednak opór i dopiero przy pomocy kolejarzy udało się ich unieszkodliwić. Obecnie będą odpowiadali za opór władzy i zakłócanie spokoju.

Z Zawiercia.

(z) **Rozwiązanie rady gminnej w Koziegłowach.** Wczoraj na skutek zarządzenia wojewody kieleckiego, została rozwiązana rada gminna w Koziegłowach z powodu zaniedbania się w pracach gospodarki gminnej.

Wójta, do czasu dokonania wyborów zastępuje dotychczasowy zastępca wójta, Grzybek Stanisław.

(z) **Siewierz będzie wybierał wójta.** W Siewierzu został powołany komitet wyborczy, który ma dokonać wstępnych prac, nad wkrótce mającemi dokonać się wyborami wójta.

(z) **Chleb stale drożeje.** Onegdaj na posiedzeniu komisji cennikowej przy magistracie uchwalono podnieść cenę chleba i mąki. Chleb z 50-proc. mąki żytniej 2 klg. będzie kosztował 1 zł. 27 gr., z 70-proc. mąki 1 zł. 15 gr., zaś mąka żytnia będzie kosztowała 50-proc. I gatunek 73 gr. klg., II gat. 70 gr., a mąka 70-proc. żytnia 64 gr.

(z) **Koło opieki nad ruinami w Ogrodzieńcu.** Na zebraniu organizacyjnem koła opieki nad ruinami zamku w Ogrodzieńcu dokonano wyboru zarządu, który ukonstytuował się w sposób następujący: prezes dyr. St. Szymański, wiceprezes dyr. Z. Stattler, skarbnik H. Mamelokowa, sekretarz dyr. S. Wesołowski, zast. sekr. Z. Rumowska oraz członkowie pp.: inż. E. Dębiński, St. Holenderski, inż. K. Krawczyk, inż. M. Laubitz, L. Poleska, prof. Sikorski, ks. prob. Skowera, mec. Urbanowicz, ks. kan. Wajzler i prof. J. Zębaty.

Na zebraniu postanowiono wszcząć starania o wykup drogą dobrowolnej umowy bądź też wywłaszczenia ruin od ich obecnych właścicieli, następnie zaś ogrodzić teren ruin, postawić stałego stróża i podjąć prace koło uchronienia murów od zacieków i dalszej dewastacji.

(z) **Ogrodzieniec i Pilica chcą należeć do pow. zawierckiego.** Na terenie gminy Ogrodzieniec i Pilicy mieszkańcy tamtejsi ze względu na bardzo bliskie położenie od siedziby starostwa zawierckiego, mają wystąpić z prośbą do starostwa olkuskiego i wysłać swoją delegację do ministerjum spraw wewnętrznych, celem przyłączenia tych gmin do pow. zawierckiego.

(z) **Nieletni amatorzy kradzionych papierosów.** Wacławikowi Antoniemu ze wsi Turnia skradziono sześć tysięcy sztuk papierosów wartości 240 zł. z wozu, stojącego na Starym Rynku. Policja powiodomiona o kradzieży przeprowadziła natychmiast dochodzenie; towar odnalazła na szczycie jednego z pobliskich domów.

Sprawcami kradzieży są Kabała Józef i Jędrusik Stanisław, obaj małoletni.

Okrutne tortury sublokatora.

Tak się mszczą za nic ludzie bez serca.

Kto pojmie męki pana Szlomy Szwarca, zamieszkałego w Warszawie w charakterze sublokatora u pana Abrama Zelika przy ulicy Waliców 12?

Okrutny gospodarz nie pozwalał p. Szlomie korzystać

z najważniejszej wygody

skanalizowanych l o k a l i. Na zmianę stają przed drzwiami zacisznej ubikacji to p. Abram, to jego teściowa, lub żona.

Nieszczęśliwy s u b l o k a t o r cierpiał męki Tantala, wijąc się c z ę s t o w boleściach. Wreszcie udało mu się raz

zmylić czujność

cerberów i wedrzeć do upragnionego przybytku.

Niestety, nie dano p. Szlomie nacieszyć się odniesionym sukcesem. Gdy w najlepsze

zabrał się do czytania

ćwiartki gazety zerwanej z gwoździa, nagle do kamery wpadł z rykiem p. Abram, a za nim żona i teściowa

Próżno p. Szloma opierał się nogami o ściany a ręką

chwytał rozpaczliwie

za porcelanową rączkę od zbiornika.

Wywleczony wspólnymi siłami familji, ściskając w kurczowo zaciśniętej dłoni zerwany łańcuszek, nieborak musiał zrezygnować z upragnionej sjesty.

Doprowadziwszy do porządku tualetę,

zamknął się w sobie

i, zacisnąwszy zęby, poszedł powoli do komisarjatu.

Opowiadanie o wstrząsających przejściach p. Szlomy, przejęło zgrozą policjantów. Wzruszony przodownik zredagował protokuł. Państwo Zelikowie staną przed sądem.

Drobne ogłoszenia.

Nauka i wychowanie.

Udzielam lekcji muzyki na skrzypcach. Będzin. Kołłątaja 21. Blacha.

Wyuczam haftu białego. kolorowego, maszynowego, aplikacje, mereżki, Richelieu. Rysunki, zastosowanie do robót. Krój i szycie oraz przyjmuje wszelką robotę do haftu. Sosnowiec, Kołłątaja 5. Świderska.

Posady i prace.

Potrzebna zdolna dziewczyna do obsługi gości. Hale Rozwoju Zencikiewicz.

Potrzebny czeladnik zdolny szewcki zaraz ul. Orla 9. Sołtysik.

Potrzebna nauczycielka lub nauczyciel muzyki na fortepjanie, do dwóch panienek w godzinach popołudniowych. Środula, Krasińskiego 1. Stanek.

Potrzebna ekspedjentka do sklepu. Wiadomość u Jansona. Sosnowiec, Warszawska 10.

Kupno i sprzedaż.

Sklep z urządzeniem w centrum miasta z powodu wyjazdu sprzedam. Informacji z grzeczności udzieli kawiarnia „Świteżanka“ Piłsudskiego 28. Sosnowiec.

Sprzedam warsztat tkacko-kilimczarski Obejrzeć od 8 do 6 wieczorem Al-ja 12 m. 2.

Fortepjan czarny w dobrym stanie sprzedam za 700 złotych. Wiadomość w „Expresie Zagłębia“.

Bardzo tanio sprzedam maszyny bębenkowe do szycia i haftu oraz nożną Singera, używaną z bujającem czółenkiem za 170 zł. Sosnowiec, Sielecka 27, m. 5.

Wszelkie flance do sprzedania, warzywne i kwiatowe, oraz cebulki kwiatowe. Ogród przy hałdach, Sosnowiec. Żelezińska.

Okazyjnie sprzedam kocioł miedziany, do filowania i do filtrowania wody sodowej Wiadomość Sosnowiec, Sielce Kuźnica 21. J. Imieliński.

Różne.

Józef Janasiak zgubił książkę wojskową wydaną przez P. K. U. Jarocin.

Zaginął weksel bez zlecenia, wydany przez Olimpję Drygałównę, Sosnowiec, Wysoka 1. płatny 31 maja 1927 roku, co niniejszym unieważnia się.

Juljan Bochenek zgubił bilet kolejowy roczny, legitymację i dowód kolejowy.

Drut kolczasty i szyny budowlane poleca St. Pfeffer, Będzin, Małachowskiego 33, telefon 4 70. Kupuje także stare żelazo (szmelc) i płaci najwyższe ceny.

Zginęła książka wojskowa wydana przez P. K. U. Sosnowiec i tymczasowa legitymacja wydana przez magistrat m. Sosnowca na nazwisko Moszek Cudzynowski.

Stanisław Stempień zgubił książeczkę Kasy Chorych wydaną w Sosnowcu.

Zygmunt Picheta zgubił książkę Kasy Chorych w Sosnowcu, oraz kartę rejestracyjną wydaną przez magistrat sosnowiecki.

Zaginęła książeczka wydana przez Pow Kasę Chorych Sosnowiec Stanisław Szmal.

Zgubiono książkę, wydaną przez Kasę Chorych w Sosnowcu. Marja Majkowska.

Zginęła książka kasy chorych wydana w Sosnowcu, Malżyckiego Marcina.

Bardziński Mieczysław zgubił książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U Będzin.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat miasta Będzina podaje do publicznej wiadomości, że z dniem 2 maja r. b. zostanie dla ruchu kołowego

zamknięta ulica Kościuszki.

Objazd ul. Małobądzką i Sielecką, aż do odwołania.

Będzin, dnia 25 kwietnia 1927 r.

Magistrat.

Drukarnia HandlowaM R. NOSIORSKI Będzin Plac 3-go Maja 4. —Telefon 84.